

לפניך היצירה "מרלין" של אנדי וורהול.

4 (נק') א. הסבר את המונח "15 דקות התהילה" שאמר אנדי וורהול?

4 (נק') ב. תאר את היצירה מרלין.

8 (נק') ג. הסבר את הקשר בין היצירה לבין המושג "15 דקות התהילה"

תשובה

א. משפט זה מיוחס לאנדי וורהול ולפיו באמצעות תקשורת ההמונים בכלל והטלוויזיה בעיקר יכול כל אדם לקבל 15 דקות של תהילה. אנדי וורהול הגיש תוכנית טלוויזיה בשם זה. בתוכניתו הוא אירח ידוענים מתחומים אמנותיים שונים ומגוונים. בכך הוא יצר שילוב בין מה שנחשב בתקופתו תרבות גבוהה ונמוכה תוך יצירת שוויון ערך ביניהם.

ב. ביצירה עשרה הדפסים בהם מתוארים פניה של השחקנית האמריקאית מרילין מונרו בפורמט מרובע בגודל קבוע ובצבעים משתנים. הפנים שומרות על הבעה קבועה. הן מורכבות ממשטחי צבע לוקאלי, המשטיחים את הדמות, ובצבעים בוהקים ולא ריאליסטיים. קיימים הבדלים בין ההדפסים בצבעוניות, בגבולות הצבע, ובעיקר ברמת ההצללות שיוצר הצבע השחור. בפניה של מרילין מודגשות השפתיים העבות, השיער והאיפור הכבד, כל אלו מאפיינים מוכרים של דמותה המסחרית. עם זאת, הדמות מתרחקת מן המציאות באמצעות הצבעוניות המוגזמת והלא ריאליסטית ההופכת אותה לדמות מצועצעת, חסרת אנושיות ולא אמיתית.

ג. בסדרה זו השתמש וורהול בקודים החזותיים של הקולנוע והטלוויזיה המשטיחים כל דימוי והופכים אותו למסחרי. השימוש שלו בטכניקת הדפס המשי וכן בצבעוניות מוגזמת הושפעו מעולם הייצור ההמוני והמסחרי של תקופתו. בהדפסים מדגיש וורהול הבדלים קטנים בין הדפסה להדפסה. בכך הפנה וורהול את תשומת לבו של הצופה אל שיטת הסרט הנע ההוליוודית, היוצרת כוכבים ומוחקת את זהותם האישית על ידי הדבקת תוויות ויצירת דמויות שטוחות ושטחיות. המשפט "חמש-עשרה דקות התהילה", שהמציא וורהול מכון בדיוק לכך, כלומר לשימוש הציני שהטלוויזיה, הקולנוע ועולם הפרסום עושים באדם שאותו הם מעלים לדרגת כוכב לזמן קצר.

לפניך היצירה "ארחת בוקר על הדשא" של אלן ז'אקיט.

(5 נק') א. תאר את היצירה.

(6 נק') ב. יצירה זו הושפעה מהשפה הטלוויזיונית. הסבר שני מאפיינים בהם ניכרת השפעה זו על היצירה.

(6 נק') ג. עבודה זו נעשתה בטכניקה של הדפס רשת על בד המקובלת בסגנון הפופ ארט. מה המסר אותו מעביר האמן באמצעות השימוש בטכניקה זו.

תשובה

א. ביצירה ניתן לראות שלוש דמויות ישובות על דשא בקדמת התמונה, ומאחוריהן בריכת שחיה שעל שפתה דמות נוספת מרוחקת יותר. מאחורי הדמות המרוחקת משתרעת חורשת עצים מוצלת. מצד ימין נראית דמותו של גבר שעון על מרפקו, הוא לבוש בחליפה ומגבעת לראשו. שתי הדמויות השמאליות הן אישה ערומה וגבר לבוש במקטורן אדום, לרגליהם חפצים המרמזים על ארוחת הבוקר שאכלו. על גבי הצילום ישנו דגם המורכב מנקודות המוקפות במעגל, דגם זה יוצר טשטוש של הצילום, כך שפניהן של הדמויות אינן ניתנות להבחנה, כמו גם פרטים מדויקים נוספים.

ב. 1. הרזולוציה הנמוכה שאפיינה את מסך הטלוויזיה בראשית שנות ה-60 באה לידי ביטוי בטשטוש של הדמויות והאובייקטים.

2. הנושא היומיומי – הדמויות, בגדיהן והבריכה נראים כלקוחים מתוכנית טלוויזיה של שנות ה-60.

ג. השימוש בצילום שעבר הדפסת רשת היה חלק ממגמה בפופ ארט שבה הפכה היצירה לעבודה מכנית. בגישה זו מנוטרל ביטוי כישרונו של האמן לטובת יצירת דימוי ניתן לשכפול הנעשה במכונה. הדגשת דגם הרשת בעבודתו של ז'אקיט לא רק הנכיחה מגמה זו, אלא גם רמזה לאופן שבו מיוצרים דימויים מסחריים בתקופתו – שכפולים של דימויים קיימים שהוסבו לטובת שימוש פרסומי. בכך משמשת עבודה זו כביקורת על מראית העין של חיים אידיאליים, תוך הסתרת הפערים ויחסי הכוחות החברתיים המשובשים.